

الحمد لله

نگاهی نو به نحوه ی انشا نویسی

کاری از

مجید زاهد نمازی

66263836

دبیر ادبیات فارسی

ناحیه سه اهواز

دبیرستان دوره اول شاهد محمدعلی حکیم

94-95

چگونه توصیف کنیم

مراحل توصیف

توصیف

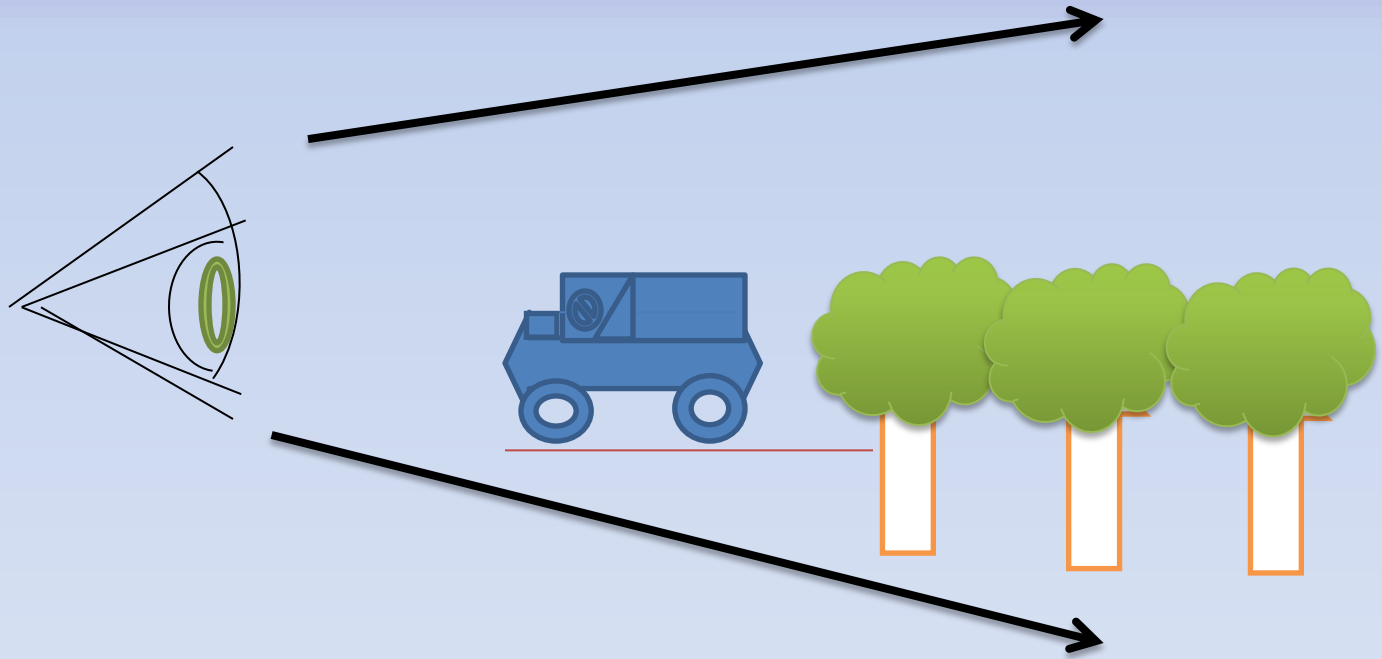
وصف نمودن و جزییات و ویژگی های یک پدیده را بازگو کردن
از قبیل رنگ، شکل، مزه، اندازه، دوری و نزدیکی ...

در **توصیف** یک پدیده با الهام از اندام حسی و احساس درونی
خود نسبت به آن پدیده بیان می شود.

لذا در توصیف حس های بینایی و شنوایی از اهمیت بیشتری نسبت
به دیگر حسها برخوردارند و بیشتر از آنها بهره می گیریم.

توجه به عنصر خیال (تخیل) چون تشبیه و تشخیص و ... مهم است

قدم اول خوب دیدن

رویدادها در صحنه رخ می دهند

آنچه در مقابل دیدگان ما قرار میگیرد
معمولا مشتمل بر یک فضا است (صحنه) و
چیزهایی است که در این فضا قرار میگیرد (منظره)

صحنه + منظره = رویداد

منظور از اینکه رویدادها در صحنه رخ می دهند از این قرار است
رویدادها چیزهای پیچیده ای نیستند صحبت کردن بچه ها ، عبور
یک ماشین و صدای پرندگان می توانند موضوعی برای نوشتن
باشند

بزرگترین بانک سوالات درسی ابتدایی تا کنکور در تلگرام <https://telegram.me/questions>
تماشای رویدادها قابلیت آن را دارند که در **ذهن ضبط** شوند

در نتیجه **بازسازی** آنها در شرایط زیر امکان پذیر است :

1- دادن گزارش روزانه

2- ثبت در دفتر **خاطرات**

3- ساخت داستان ها، فیلم نامه ها و نمایش نامه ها

مادر - از مدرسه چه خبر ؟

گزارش

ثبت مشاهدات در دفتر خاطرات

خاطره

فیلم نامه

تبدیل داستان به فیلم نامه و نمایشنامه

داستان

نمایشنامه

انواع نوشته های
توصیفی
و بازسازی آنها

بزرگترین بانک سوالات درسی ابتدایی تا کنکور در تلگرام <https://telegram.me/questions>
توصیف ها گاه ساده و گاه پیچیده و مفصل هستند

در توصیف ساده بیشتر از مشاهدات و آنچه را پیرامون خود می بینیم ، ساده و بی تکلف بنویسیم

اما در توصیف پیچیده بیشتر از اندام حسی و بیان احساسات خود نسبت به آن پدیده، همراه با آرایه های ادبی مانند (تشبیه، جان بخشی، مبالغه ،...) ویژگی های آن را برمی شمريم.

در تصویر نویسی

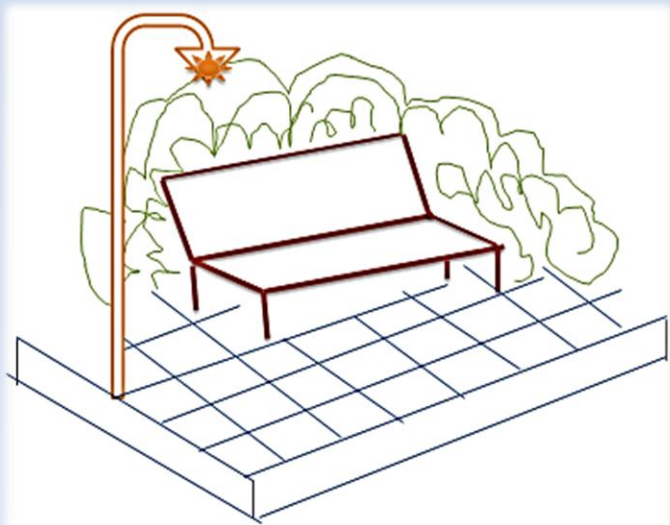
در تصویر نویسی ها لازم است که گاه تصویر را به دیگر پدیده ها مرتبط سازیم و یا به جزئیات تصویر دقیق شویم.

برای این کار دو راه موجود است

راه اول: کوچک نمایی (جزء شدن در تصویر)

راه دوم: بزرگ نمایی (خارج شدن از تصویر و ارتباط دادن

آن با محیطهای پیرامون و متشابه با آن)

نحوه ی خواندن تصویر

برای خواندن تصویر

ابتدا 2 دقیقه به تصویر داده شده

خیره شوید

تمام ابعاد تصویر و عناصر موجود در آن را ببینید

در مرحله ی دوم چشم ها را بسته و 2 دقیقه در ذهن خود به آن تصویر و مواردی که می تواند به آن ربط داشته باشد بیندیشید.

در مرحله ی سوم دوباره به تصویر بنگرید .

سپس آنچه را که تصور کرده اید را بنویسید

نکته ی اول

توصیف ها شرایط یکسانی ندارند و باید به موارد **اصلی** یا **جزیی** آنها توجه نمود.

توصیف یک منظره با توصیف یک گلدان روی میز معلم متفاوت است. در توصیف مکان ابتدا به **وصف کلی منظره** میپردازیم که **(همان مقدمه ی انشا خواهد بود)** و در قسمت های بعد به **نحوه ی قرار گرفتن اشیا در صحنه** و **ارتباط آنها با هم** همچنین **دوری یا نزدیکی آنها** توجه می کنیم که **(تنه ی انشا را شامل خواهد شد)** و در آخر **نتیجه** ای از دیده ها و شنیده ها (توصیف) همراه با درک قلبی و ذهنی که موجب تفکر برانگیزی متن می گردد را در جمع بندی متن می آوریم یا با یکی دو بیت شعر انشای خود را خاتمه می دهیم.

نکته ی دوم

هر موضوع ، سرنخی برای انشا نویسی است

توجه ودقت در موضوع موجب پیدایش نظرات و دیدگاه های متفاوت می گردد و هر دانش آموز با طرز فکر خود به آن موضوع می پردازد. اما گاهی پیدا کردن این سرنخ وتوجه بیش از حد به آن ، ما را از دیدن موارد پیرامونی آن کور می کند.

موضوع «رود خروشان»

این رود حتما در دره ای قرار دارد و با کوه های جنگل و بیشه ای نیز احاطه شده وشاید این رود کناره ای شنی وسنگلاخی دارد که با باتلاق های پر از نی و... پوشانده شده اند که همه قابل مشاهده می باشند. همچنین به گیاهان وحیوانات ومردمان آن نواحی با پوشش لباس وخانه یشان نیز باید توجه نمود .

آنچه موجب توضیحی و علمی شدن نوشته ی ما می گردد چیست؟

توجه زیاد به عناصر و مواد تشکیل دهنده ی یک موضوع یا تصویر موجب می گردد نوشته ی ما حالت توضیحی یا علمی پیدا کند.

مثلا: در تصویر یک کلاس : میز، نیمکت، معلم، کتاب، شاگرد،

«عناصر تصویر ساز ما هستند»

نکته : متأسفانه با دیدن این عناصر به شرح این موارد می پردازیم که موجب پایین آمدن کیفیت انشا و توضیحی شدن آن می گردد .

لازم به ذکر است که این عناصر باید وسیله ای برای توصیف گردند

پس باید بین توضیح (توصیف ساده) و توصیف (توصیف پیچیده) تفاوت قائل شد

چگونه توصیف کنیم؟

با بهره گیری از عناصر بدست آمده از موضوع یا تصویر ابزاری برای توصیف نمودن صحنه به دست می آوریم.

به عنوان مثال : در تصویر

شبکه ی معنایی درخت می شود شاخه ، برگ، چمن، سرسبزی...

این کلمات همراه با تشبیهی می شود طلای سبز یا عروس چمن

درواقع با استفاده از این ابزارواژه های نوبرای توصیف پدید آوردیم

کلمات ایزاری هسفتد برای توصیف

تمرین

تصویر	واژه	معادل کلمه	شبکه ی معنایی	صفت ها	مشبه به	نماد ها
	باران	برف ، مه تگرگ شبنم ...	ابر، باد، رعد، کوه، دریا...	باطراوت دلنشین، لطیف...	گوهر اشک	رحمت بخشش
	خورشید				گوی دایره	مهر و محبت
	جنگل					زندگی و زایش
	رود					حرکت و تلاش
	آسمان					پاکی
	کلاس					علم و خرد

برای نوشتن از کجا باید شروع کرد

ابتدا باید گفت که نوشتن یک نقشه ی ذهنی می باشد که نیازمند مهندسی ذهنی است ، درواقع موضوع باید در ذهن نویسنده شکل بگیرد و با بازی واژگان ، تصویر ذهنی به خواننده انتقال یابد.

با دید روان شناسی بنویسیم

اینکه برای چه کسانی می بنویسیم مهم است

آیا برای بزرگ تر از خود می نویسم؟ یا کوچکتر از خود؟

چه موضوعی نظر آنها را جلب می کند؟

با چه لحنی بنویسم که جذاب باشد؟.....

باید ذائقه ی کسانی را که برایشان می نویسیم را بدانیم تا مطلب ما به دل آنها بنشیند.

متن در عین سادگی باید رسا و واضح باشد و مخاطب را جدی گرفت و

او را به عالم خیال خود آورد و یا او را به رویاهایش کشاند.

گاهی دیده می شود که در پایان انشا به احساسات شنونده ای که منتظر

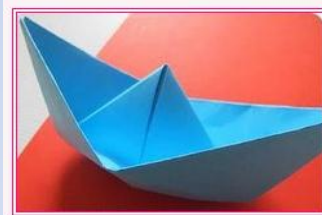
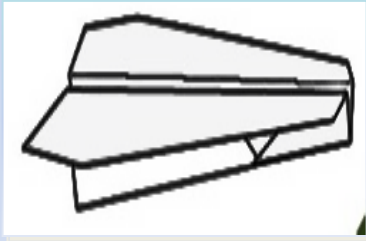
سرانجامی نیکو است با شوخی هایی نابه جا توهین می شود.

آنچه لازم است به آن توجه شود.

فکر نو و خلاقیت های فردی است .

ساخت یک کاردستی هنری با ابزاری همچون کاغذ و نوار چسب و قیچی می تواند راحت باشد

مثل: هواپیما ، قایق ، پاکت ، ظرف ، کلاه و ...

اما هنرمند کسی است که با این وسایل چیزی منحصر به فرد بسازد که محصول ذهن و فکر و احساس خودش باشد. مثلاً یک درخت

گام اول در نوشتن

چک نویسی

ابتدا از موضوعات و تصاویر داده شده

عناصر «مواد تشکیل دهنده» آنرا بیرون بکشید .

ابعاد تصویر بررسی شود (طرز قرار گرفتن، دوری و نزدیکی...)

رنگ ها و خطوط تشکیل دهنده ی تصویر نوشته شود.

توجه: توجه: توجه:

این موارد برای توضیح دادن نیستند

بلکه ابزاری برای توصیف می باشند

نکته ی مهم در چک نویسی

در چک نویسی

لازم نیست که دانش آموز از ابتدا انشا را تا به انتها بنویسد. بلکه چک نویسی را به چند قسمت تقسیم می نماید و در هر قسمت مواردی را که به ذهنش رسیده را مثل رئوس مطالب یادداشت نماید.

ابتدا به تصویرنگاه کنید

عناصر، رنگ ها ، خطوط

را تشخیص داده و آنها را به نوبت بنویسد.

چک نویسی اول : فقط رئوس مطالب

این موارد فقط 10 تا 20 % قابل استفاده است.

چون تمام دانش آموزان به این موضوع می اندیشند

چک نویسی دوم : فقط رئوس مطالب

این موارد 50 تا 60 % قابل استفاده هستند

چک نویسی سوم : فقط رئوس مطالب

در این قسمت دانش آموز به مرحله ی **فکر نو** وارد

شده و انشایی متفاوت با دیگران می نویسد

<https://telegram.me/questions> بزرگترین بانک سوالات درسی ابتدایی تا کنکور در تلگرام
ابزار نوشتن کلمه است و بازی با کلمات ، خوب دیدن و خوب شنیدن ، حس ها را
دریافتن و در قالب کلمات بیان کردن ، همه از ذهن و دل باید بگذر تا اثری پدید آید .

گام دوم نوشتن در چک نویس

وسایل مورد نیاز برای نوشتن کلمه است که دانش آموزیا باید گنجینه ی
لغات ذهنی خوب و فعالی داشته باشد ویا این که پیرامون موضوع یا
شکل داده شده به تشکیل زنجیره ی معنایی بپردازد و برای آن موضوع
نمودار خورشیدی بسازد .

و نیز اگر توانایی این را داشته باشد که برای برخی کلمات (واژه های
مترادف، متضاد، مفرد و جمع، هم خانواده ، صفت و...) بیاورد تا با این
مجموعه کلمات انشای خود را کامل تر نماید .

استفاده از «**شعر، حدیث، جملات قصار و ضرب المثل، شعار...**»
در متن انشا به پروراندن موضوع کمک بسیاری خواهد نمود.

گام سوم نوشتن

چک نویسی

توجه به **درک مطلب**، **انسجام متن** و **یک پارچگی متن** و همچنین یک دست بودن آن از ملاک های مهم نوشتن به حساب می آید
در نمودار خورشیدی (شبکه معنایی) هر واژه خود زیر مجموعه ای از کلمات دارد که کلید واژه های یک بند محسوب می شوند

نمودار خورشیدی

گام سوم نوشتن

در پاکنویس

رعایت اصول و چارچوب نوشتن

موضوع: انتخاب اسم مناسب با تعبیرهای و عناوین زیبا

مقدمه : توصیفی کلی و جامع که می تواند علمی و توضیحی باشد و یا به صورت جملات سوالی یا عاطفی همراه باشد همچنین مقدمه را می توان با ذکر آیه یا حدیث و یا شعر ی جذاب آغاز گردد. (لازم به ذکر است که استارت اولیه باید بسیار خوب و جذاب باشد اگر نامی از موضوع برده نشود زیباتر هم خواهد شد)

تنه : در این قسمت آنچه را که از ابتدا بحث شد (یعنی توصیف پیچیده) با توجه با حواس های پنجگانه و عواطف و احساسات درونی به شرح جزییات پرداخت «این قسمت باید محصول خودمان باشد و از درون فکرمان بجوشد»

نتیجه: علاوه بر پایان مناسب و خوش فرجام بودن باید تفکر برانگیز نیز باشد بهتر است با جملاتی عاطفی یا سوالات انکاری یا چند بیت شعرانشا را به پایان داد

نکته ی مهم در تنه

هر تنه باید در برگیرنده ی حداقل سه بند باشد
و هر بند حد اقل شش جمله را در برمیگیرد

تنه:

بند اول

(جمله ی موضوع) : هر بند در اصل یک انشای کوچک محسوب می شود

و جمله ی اول حکم موضوع برای انشا را دارد و بقیه ی جملات را **جملات تکمیلی** می خوانند

بند دوم

(جمله ی موضوع) (جملات تکمیلی)

(.....)

بند سوم

(جمله ی موضوع) (جملات تکمیلی)

(.....)

گام چهارم نوشتن در پاک نویس

رعایت حاشیه گذاری

رعایت نشانه گذاری

رعایت پاراگراف بندی

خوش خطی و نداشتن غلط املائی است

توصیه می شود متن مجدد خوانده شود و اشکالات آن از قبیل جمله بندی ها رفع گردد و رعایت تنوع کلمات و افعال در جمله حفظ شود آوردن اشعار، احادیث و ضرب المثل های متناسب با موضوع انشا به متن اضافه گردد

به پایان آمد این دفتر
حکایت همچنان باقی است
به صد فتر نشاید گفت
حسب حال مشتاقی

موفق باشید